

Środa, 9 września 2015 r.

P8_TA(2015)0309

Ocena Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 września 2015 r. w sprawie sprawozdania z realizacji, wyników i ogólnej oceny Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej (2012) (2014/2255(INI))

(2017/C 316/15)

Parlament Europejski,

- uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 940/2011/UE z dnia 14 września 2011 r. w sprawie Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej (2012) ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającą ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy ⁽²⁾,
- uwzględniając Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności art. 25 dotyczący praw ludzi starszych,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji podsumowujące europejski szczyt innowacji sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu, który odbył się w dniach 9–10 marca 2015 r.,
- uwzględniając opracowanie Komisji z dnia 23 lutego 2015 r. zatytułowane „Rozwój srebrnej gospodarki w Europie”,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 15 września 2014 r. w sprawie realizacji, wyników i ogólnej oceny Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012 (COM(2014)0562),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji „Starzenie się społeczeństwa — 2015 r. Prognozy gospodarcze i budżetowe dla państw członkowskich UE-27 na lata 2013–2060” (European Economy nr 3/2015),
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 17 stycznia 2014 r. zatytułowane „Wspólne sprawozdanie w sprawie stosowania dyrektywy Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne (»dyrektywa w sprawie równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe«) oraz dyrektywy Rady 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy (»dyrektywa w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy«)” (COM(2014)0002),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 20 lutego 2013 r. zatytułowany „Inwestycje społeczne na rzecz wzrostu i spójności, w tym wdrażanie Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014–2020” (COM(2013)0083),
- uwzględniając plan działań Komisji w zakresie polityki w obszarze wdrażania pakietu dotyczącego inwestycji społecznych w 2014 r.,
- uwzględniając Białą Księgę Komisji z dnia 16 lutego 2012 r. zatytułowaną „Plan na rzecz adekwatnych, bezpiecznych i stabilnych emerytur” (COM(2012)0055),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 29 lutego 2012 r. zatytułowany „Działania w ramach strategicznego planu realizacji Europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu” (COM(2012)0083),

⁽¹⁾ Dz.U. L 246 z 23.9.2011, s. 5.

⁽²⁾ Dz.U. L 303 z 2.12.2000, s. 16.

Środa, 9 września 2015 r.

- uwzględniając oświadczenie Rady z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej (2012): Dalsze działania,
 - uwzględniając sprawozdanie z dnia 10 października 2014 r. wspólnie przygotowane przez Komitet Ochrony Socjalnej i Komisję, zatytułowane „Odpowiednia ochrona socjalna wobec potrzeb w zakresie opieki długoterminowej w starzejącym się społeczeństwie”,
 - uwzględniając sprawozdanie Europejskiej Fundacji na Rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound) z dnia 31 października 2014 r. w sprawie dostępu do służby zdrowia w dobie kryzysu,
 - uwzględniając bieżące prace Grupy Roboczej ONZ ds. Starzenia się, zmierzające do przyjęcia konwencji o ochronie praw osób w podeszłym wieku,
 - uwzględniając sprawozdanie z wyników analiz fundacji Eurofound, podsumowane w 2014 r. w dokumencie zatytułowanym „Wybory zawodowe po 50. roku życia,
 - uwzględniając wyniki analizy fundacji Eurofound opublikowane w grudniu 2014 r. w dokumencie zatytułowanym „Zrównoważone zatrudnienie — ku lepszemu i dłuższemu życiu zawodowemu”,
 - uwzględniając analizę Biura Analiz Parlamentu Europejskiego z marca 2015 r. zatytułowaną „Europejski Rok Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej (2012)”,
 - uwzględniając sprawozdanie końcowe Ecorys z dnia 15 kwietnia 2014 r. zatytułowane „Ocena Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej”,
 - uwzględniając „Plan działania na rzecz Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012 (ER2012) i później” przedstawiony przez koalicję zainteresowanych stron ER2012 dnia 10 grudnia 2012 r.,
 - uwzględniając specjalne wydanie Eurobarometru nr 378 ze stycznia 2012 r. zatytułowane „Aktywne starzenie się”,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 4 lipca 2013 r. zatytułowaną „Wpływ kryzysu na dostęp słabszych grup społecznych do usług opieki”⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie planu na rzecz adekwatnych, bezpiecznych i stabilnych emerytur⁽²⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 listopada 2010 r. w sprawie wyzwań demograficznych i solidarności między pokoleniami⁽³⁾,
 - uwzględniając art. 52 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych (A8-0241/2015),
- A. mając na uwadze, że celem Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej 2012 (ER2012) było podnoszenie świadomości na temat wartości aktywnego starzenia się, stymulowanie wymiany informacji, promowanie polityki na rzecz aktywnego starzenia się i stworzenie ram służących do podejmowania konkretnych działań przez Unię, państwa członkowskie, jak również wszystkie zainteresowane podmioty sektora publicznego i prywatnego;
- B. mając na uwadze, że według prognoz na rok 2050 średnia wieku ludności UE będzie przekraczać 50 lat;

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0328.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0204.

⁽³⁾ Dz.U. C 74 E z 13.3.2012, s. 19.

Środa, 9 września 2015 r.

- C. mając na uwadze, że UE stoi w obliczu bezprecedensowych zmian demograficznych, społecznych i strukturalnych; które wymagają niezwłocznej reakcji; mając na uwadze, że ogólne starzenie się społeczeństwa wiąże się ze wzrostem zapotrzebowania osób starszych i ich rodzin na usługi opieki społecznej i zdrowotnej, a jakość i zrównoważony w perspektywie długoterminowej charakter usług publicznych w UE będą w znacznym stopniu zależeć od działań podejmowanych w najbliższych latach;
- D. mając na uwadze, że wzrost średniej oczekiwanej długości życia powinien być postrzegany jako osiągnięcie cywilizacyjne i czynnik postępu społecznego;
- E. mając na uwadze, że w 2006 r. powstała Sieć Regionów Zmian Demograficznych, którą tworzy około 40 regionów Europy, a jej celem jest zwiększenie poziomu świadomości znaczenia wyzwań takich jak starzenie się i spadek liczby ludności dla UE i jej spójności gospodarczej i społecznej;
- F. mając na uwadze, że średnia liczba dzieci na kobietę w Unii Europejskiej jest niższa od prognozy zastępowalności pokoleń, że kryzys gospodarczy przyczynił się do spadku współczynnika urodzeń oraz że średnia długość życia może wzrosnąć o kolejne 5 lat do 2050 roku;
- G. mając na uwadze, że aktywne starzenie się jest jednym z najpoważniejszych wyzwań XXI wieku;
- H. mając na uwadze, że oprócz zjawiska starzenia się w coraz większej liczbie europejskich regionów odnotowuje się spadek demograficzny spowodowany zmniejszaniem się liczby urodzeń, któremu towarzyszą spadek liczby ludności, wysoki poziom starzenia się, wysokie wskaźniki zależności oraz spadek liczby osób czynnych zawodowo; mając na uwadze, że wszystkie te zjawiska mają większą skalę na obszarach wiejskich tych regionów, ponieważ często obszary wiejskie ulegają opuszczeniu na rzecz dużych i średnich miast;
- I. mając na uwadze, że aktywne starzenie się oraz solidarność między pokoleniami są kluczem do osiągnięcia celów i realizacji zadań strategii „Europa 2020” oraz przyczyniają się do stworzenia konkurencyjnej, dostatniej Europy sprzyjającej włączeniu społecznemu;
- J. mając na uwadze, że sukces polityki na rzecz aktywnego starzenia się jest ściśle powiązany z efektywnością w zakresie polityki antidyskryminacyjnej, ochrony społecznej, włączenia społecznego i zdrowia publicznego opracowywanej podczas całego cyklu życia obywateli i pracowników Unii Europejskiej;
- K. mając na uwadze, że według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) wyrażenie „aktywne” odnosi się do kontynuowania uczestnictwa w sprawach społecznych, ekonomicznych, kulturalnych, duchowych i obywatelskich, a nie tylko do zdolności bycia aktywnym fizycznie lub uczestnictwa w rynku pracy; mając na względzie, tym samym, że osoby starsze przechodzące na emeryturę i osoby przechodzące na emeryturę ze względu na niepełnosprawność lub chorobę mogą nadal aktywnie wносить wkład na rzecz swoich rodzin, rówieśników, społeczności i państw;
- L. mając na uwadze, że należy zastosować całościowe podejście, uwzględniające różnorakie czynniki, które wpływają na zrównoważony charakter pracy w życiu każdego obywatela i dla społeczeństwa;
- M. mając na uwadze, że różne grupy pracowników mają różne warunki pracy, co prowadzi do nierówności w odniesieniu do zdrowia w miejscu pracy;
- N. mając na uwadze, że istnieją ogromne widoczne różnice między państwami członkowskimi a władzami regionalnymi i lokalnymi w odniesieniu do polityki na rzecz aktywnego starzenia się i polityki ochrony socjalnej w wieku starszym, infrastruktury wspierającej i środków budżetowych;
- O. mając na uwadze, że aktywne i zdrowe starzenie się tworzy nowe potrzeby socjalne, co wymaga inwestycji w zróżnicowane usługi publiczne, istniejące obecnie i tworzone, w tym oczywiście w obszarze zdrowia i opieki nad osobami starszymi, oraz że otwiera ono nowe możliwości związane z korzystaniem i wydłużeniem czasu na rekreację i odpoczynek;

Środa, 9 września 2015 r.

- P. mając na uwadze, że kryzys gospodarczo- finansowy pogłębił ubóstwo osób starszych oraz że ubóstwo lub zagrożenie nim oraz wykluczenie społeczne stanowią nie tylko zagrożenie dla zdrowia, ale utrudniają aktywne starzenie się;
- Q. mając na uwadze, że w całej UE działa w przybliżeniu 125 000 zawodowych funduszy emerytalnych, a zgromadzone w nich środki, którymi zarządza się w imieniu około 75 milionów Europejczyków, czyli około 20 % czynnej zawodowo populacji UE, opiewają na kwotę około 2 500 miliardów euro;
- R. mając na uwadze, że jedną z podstawowych zasad społeczeństwa jest solidarność międzypokoleniowa; mając na uwadze, że wydłużanie się średniej oczekiwanej długości życia wpływa na zwiększenie znaczenia relacji międzypokoleniowych; mając na uwadze, że osiągnięcie założonych celów gospodarczych i społecznych wymaga doświadczenia życiowego, zaangażowania i pomysłowości wszystkich pokoleń;
- S. mając na uwadze, że aktywny udział w programach uczenia się przez całe życie i zajęciach sportowych przyczynia się w znacznym stopniu do powstania rzeczywistej kultury aktywnego starzenia się, pozwalając ludności nie tylko przez całe życie dostosowywać swoje umiejętności do zmiennych wymagań rynku pracy, lecz również ogólnie pozostać zdrowymi, aktywnymi i zaangażowanymi członkami społeczeństwa;
- T. mając na uwadze, że kobiety w podeszłym wieku stanowią 20 % ludności UE, a w świetle bieżących tendencji demograficznych odsetek ten będzie nadal wzrastał; mając na uwadze, że w większości państw UE starsze kobiety są obciążone wyższym ryzykiem ubóstwa niż starsi mężczyźni, przeciętnie odsetek ten wynosi 21 % kobiet i 16 % mężczyzn; mając na uwadze, że różnice w uposażeniu emerytalnym mężczyzn i kobiet wynoszą 39 %;
- U. mając na uwadze, że dostępne technologie mogą umożliwić i ułatwić dostęp do rynku pracy, niezależne życie i udział we wszelkich przejawach życia społecznego, choć dziś ponad 69 % osób bez podstawowych umiejętności cyfrowych, to osoby powyżej 55. roku życia; mając na uwadze, że ze względu na brak dostępu, szybki rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT) i ograniczone umiejętności cyfrowe, istnieje zagrożenie, że wiele osób starszych i osób niepełnosprawnych nie wykorzysta w pełni przyszłego jednolitego rynku treści cyfrowych;
1. przyznaje, że ER2012 dostarczył ważnego impulsu politycznego, który przyczynił się do otwarcia dyskusji na temat wyzwań związanych z aktywnym starzeniem się w Europie i solidarnością międzypokoleniową;
 2. określa sprawiedliwość pokoleniową jako równomierny rozdział korzyści i obciążeń między pokoleniami; wyraża przekonanie, że dobrze funkcjonujące współistnienie pokoleń opiera się na solidarności i musi je charakteryzować szacunek, odpowiedzialność i ofiarność;
 3. odnotowuje, że częściowo osiągnięto szczegółowe cele ER 2012, przy czym najlepsze wyniki uzyskano w zakresie podnoszenia świadomości przez inicjatywy i wydarzenia;
 4. stwierdza i z zadowoleniem przyjmuje fakt, że wydarzenia i inicjatywy ER 2012 wyraźnie pokazały, iż osoby w podeszłym wieku nie są ciężarem, lecz — dzięki swemu doświadczeniu życiowemu i wiedzy — są cenne dla gospodarki i społeczeństwa;
 5. zwraca uwagę, że rok ten zaowocował pomyślną realizacją celu zmobilizowania właściwych podmiotów wokół zagadnienia aktywnego starzenia się i solidarności międzypokoleniowej; wyraża jednak ubolewanie, że rzadko osiągnano cel utworzenia nowych sieci współpracy służących dzieleniu się zasobami, projektami i pomysłami pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i społecznością obywatelską; ubolewa, że zaangażowanie partnerów społecznych było różne, a do sektora prywatnego nie zdołano dotrzeć w znaczącym zakresie; podkreśla potrzebę skuteczniejszego umożliwiania promocji aktywnego udziału obywateli w podeszłym wieku w życiu społecznym;
 6. z zadowoleniem stwierdza, że ER 2012 pomógł w dookreśleniu podejmowanych na gruncie polityki krajowych programów w zakresie aktywnego starzenia się oraz pobudził wymianę dobrych praktyk między państwami członkowskimi; zwiększono też liczbę inicjatyw promujących aktywne starzenie się i poszerzono wiedzę i umiejętności zainteresowanych stron;

Środa, 9 września 2015 r.

7. podkreśla, że aby przygotować ukierunkowane i skuteczne strategie na rzecz aktywnego starzenia się, niezbędne są rzetelne dane statystyczne w zakresie sytuacji osób starszych i przemian demograficznych; wzywa Komisję do zapewnienia kompleksowego gromadzenia danych wysokiej jakości w zakresie statusu społecznego osób w podeszłym wieku, ich zdrowia, praw i standardu życia;
8. uważa za bardzo ważne, by inicjatywy podjęte przez państwa członkowskie w ramach ER 2012 były kontynuowane i zostały przekształcone w silne zaangażowanie polityczne, a następnie konkretne działania w celu zapewnienia integracji społecznej, aktywnego udziału i dobrobytu wszystkich pokoleń, przy jednoczesnym poszanowaniu zasad pomocniczości i proporcjonalności; przypomina, że skutecznie należy wdrażać unijne przepisy z zakresu polityki dotyczącej starzenia się, by zwalczać dyskryminację zarówno osób młodszych, jak i starszych we wszystkich obszarach życia i by jej przeciwdziałać
9. podkreśla potrzebę wzmocnienia trójkąta koordynacyjnego składającego się ze szczebla decyzyjnego (unijnego, krajowego, regionalnego i lokalnego), społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego – włącznie z gałęziami przemysłu świadczącymi usługi i produkty wspierające innowacyjny i samodzielny tryb życia;
10. zwraca się do Komisji Europejskiej o przeprowadzenie badania na temat spadku demograficznego odnotowywanego w coraz większej liczbie regionów różnych krajów Unii Europejskiej oraz o przygotowanie komunikatu na temat tego problemu i możliwych do przyjęcia środków na poziomie europejskim, a także na poziomie państw członkowskich i dotkniętych tym zjawiskiem regionów, aby zmierzyć się z wyzwaniem spadku demograficznego;
11. zwraca uwagę, że regiony borykające się z trwałymi utrudnieniami naturalnymi lub demograficznymi, takie jak przykładowo regiony o niskiej gęstości zaludnienia, regiony wyspiarskie i górskie, są w szczególności dotknięte problemami związanymi ze starzeniem się i dysponują mniejszą liczbą środków i słabszą infrastrukturą, aby móc promować aktywne starzenie się; zwraca się o zbadanie przydatności planów dynamizacji dla odwracania procesu starzenia się, którego skutki zwykle pogłębiają się w wyniku równoległych procesów wyludniania dotyczących wielu z tych regionów, mogących zagrozić istnieniu tych obszarów;
12. wyraża ubolewanie, że stosunkowo późne zatwierdzenie ER 2012 spowodowało opóźnienia w zamówieniach i realizacji, w wyniku których pewne wydarzenia — takie jak inicjatywa Seniorforce Day — nie w pełni zrealizowały swój potencjał; zauważa, że na organizację ER 2012 przeznaczono niższy budżet w porównaniu z wcześniejszymi ER, a w konsekwencji środki na realizację założeń ER 2012 były niższe;
13. przypomina, że aktywne starzenie się jest procesem tworzenia jak najlepszych możliwości dla zachowania zdrowia i uczestnictwa w życiu społecznym w celu umożliwienia osobom starszym zachowania dobrego standardu i dobrej jakości życia w miarę starzenia się; wyraża pogląd, że polityka na rzecz aktywnego starzenia się powinna zwiększać z upływem lat potencjał, jakim dysponują ludzie, by czuć się dobrze pod względem fizycznym, społecznym i umysłowym, tak aby umożliwić lepsze włączenie społeczne i zwiększyć uczestnictwo w życiu społecznym; podkreśla fakt, że aktywne starzenie się oznacza także lepszy dostęp do długoterminowej opieki zdrowotnej, opieki długoterminowej i usług socjalnych, które były szczególnie zagrożone w dobie kryzysu, oraz uczenia się przez całe życie, rozwój istniejącej infrastruktury socjalnej, takiej jak domy opieki i ośrodki dziennej opieki, eliminowanie stereotypów i dyskryminacji ze względu na wiek, działanie na rzecz zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz większą świadomość wartości aktywnego i zdrowego starzenia się;
14. zaleca wszystkim państwom członkowskim wspieranie i wzmocnianie, przez systemy ubezpieczeń społecznych, publicznej i dobrej jakości infrastruktury dla osób starszych (domy opieki, ośrodki dziennej opieki i opieka w domu), gdzie osoba starsza będzie postrzegana jako aktywny a nie bierny uczestnik inicjatyw, w których bierze udział;
15. wyraża przekonanie, że należy przyjąć europejską strategię w sprawie demencji, która powinna obejmować środki wsparcia dla rodzin pacjentów, kampanie informacyjne, poszerzanie wiedzy i wymianę najlepszych sposobów postępowania między państwami członkowskimi;

Środa, 9 września 2015 r.

16. zachęca Komisję do zbadania niepokojącego problemu bezrobocia wśród osób powyżej 50. roku życia oraz coraz większego bezrobocia długoterminowego, a także by wraz z państwami członkowskimi, władzami regionalnymi i lokalnymi oraz partnerami społecznymi zbadala okoliczności i indywidualne przypadki bezrobotnych ludzi starszych oraz opracowała skuteczne narzędzia utrzymania na rynku pracy pracowników należących do tej kategorii osób w trudnym położeniu, które stworzą im możliwość uczenia się przez całe życie i rozwijania umiejętności, szkoleń w miejscu pracy oraz dostępnych i przystępnych cenowo programów szkoleń oraz będą wspierały szkolenia międzypokoleniowe oraz przekazywanie wszystkim wiedzy w miejscu pracy;

17. podkreśla, że należy tu przede wszystkim rozważyć takie programy, jak np. „doradztwo międzypokoleniowe”, w ramach którego wspiera się wymianę doświadczeń między starszymi ekspertami i młodszym pokoleniem w życiu zawodowym i podczas szkoleń; podkreśla, że w procesie pracy należy wspierać zespoły osób w różnym wieku oraz wynagradzać nadzwyczajne projekty; jest zdania, że państwa członkowskie mogą tworzyć zachęty dla przedsiębiorców w celu zatrudniania większej liczby starszych pracowników oraz że co do zasady starsi pracownicy nie powinni być dyskryminowani względem młodszych w odniesieniu do kształcenia zawodowego i szkoleń w przedsiębiorstwie; w szczególności podkreśla znaczenie dostosowywania miejsc pracy do potrzeb starszych pracowników oraz oferowania starszym pracownikom większych możliwości w zakresie pracy w niepełnym wymiarze godzin, zgodnie z ich wyborem, oraz ułatwienie pracy przez dłuższy okres tym, którzy są w stanie i chcą pracować dłużej; jest zdania, że należy stworzyć specjalne plany przechodzenia na emeryturę dla starszych długoterminowych bezrobotnych, które będą łączyć niezbędną stabilizację socjalną tych osób ze stabilnością systemów ubezpieczeń społecznych;

18. wyraża ubolewanie, że osoby w podeszłym wieku są nadal często narażone na dyskryminację ze względu na wiek, spotykają się ze stereotypami i barierami; dlatego też wzywa państwa członkowskie do prawidłowego bezzwłocznego wdrożenia dyrektywy Rady 2000/78/WE w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy; zauważa, że w Radzie od 2008 r. zablokowany jest wniosek dotyczący horyzontalnej dyrektywy o równym traktowaniu⁽¹⁾, oraz wzywa państwa członkowskie, by jak najprędzej znalazły w tej sprawie rozwiązanie;

19. zdecydowanie odrzuca jednak traktowanie polityki na rzecz aktywnego starzenia się wyłącznie jako narzędzia do utrzymania zdolności do zatrudnienia starszych pracowników i wzywa państwa członkowskie do dokonania wszelkich koniecznych ocen i podjęcia wysiłków na rzecz zmiany na podejście oparte na cyklu życia oraz w razie potrzeby zreformowania systemu emerytalnego, przy jednoczesnym dołożeniu wszelkich starań na rzecz ustabilizowania zasad przechodzenia na emeryturę z uwzględnieniem rzeczywistych wskaźników bezrobocia w grupie osób powyżej 50. roku życia przed zmianą obowiązkowego wieku emerytalnego; uważa, że dostosowanie wieku emerytalnego tylko do średniego dalszego trwania życia nie uwzględnia znaczenia zmian na rynku pracy i w związku z tym nie powinno być jedynym narzędziem rozwiązywania problemu starzenia się; uważa, że w zamian dzięki przepisom o ochronie zatrudnienia i systemom kształtowania wynagrodzeń państwa członkowskie powinny wspierać zatrudnianie starszych pracowników zwłaszcza do czasu osiągnięcia przez nich ustawowego wieku emerytalnego, ponieważ bezrobocie wywołałoby negatywne skutki dla ich dochodów emerytalnych, oraz że państwa członkowskie powinny zapewniać zrównoważone systemy ochrony socjalnej;

20. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia trwałości publicznych systemów emerytalnych i do zagwarantowania osobistych i odpowiednich dochodów i uprawnień emerytalnych wszystkim obywatelom, tak aby zadbać o ich godne życie w jesieni życia — w tym osobom, które miały uzasadnione przerwy w karierze, przede wszystkim kobietom; podkreśla znaczenie odpowiedniego nadzoru i niezależnych kontroli pracowniczych funduszy emerytalnych na rzecz pewnych i zrównoważonych emerytur;

21. podkreśla, że osoby starsze muszą mieć możliwość wypełniania dobrowolnej, niezwykle ważnej misji pomocy w swoich rodzinach, zwraca uwagę na ważną rolę, spełnianą przez osoby starsze jako wolontariusze;

22. podkreśla znaczenie dostępu do technologii dla starzejącego się społeczeństwa europejskiego i wzywa Komisję do przygotowania integracyjnej strategii na rzecz wspólnego rynku cyfrowego przez zapewnienie, że dostępność zostanie ujęta w całej strategii oraz przez powiązanie jej z promocją „srebrnej gospodarki” w Europie;

⁽¹⁾ Wniosek Komisji dotyczący dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną (COM(2008)0426).

Środa, 9 września 2015 r.

23. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że aktywne i zdrowe starzenie się jest jednym z priorytetów inwestycyjnych Europejskiego Funduszu Społecznego w okresie programowania 2014–2020, jak określono w rozporządzeniu (UE) nr 1304/2013; wzywa państwa członkowskie do skutecznego wykorzystania przyznanych środków; przypomina, że finansowanie projektów promujących aktywność osób starszych jest również dostępne w ramach programów takich jak europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne, inicjatywa „Horyzont 2020”, czy europejski program na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI) oraz program działań w dziedzinie zdrowia; wzywa do lepszej koordynacji programów i rozmaitych instrumentów udostępnionych przez UE na promowanie aktywności osób starszych i solidarności międzypokoleniowej oraz wzywa w nawiązaniu do priorytetów inicjatywy „Horyzont 2020” do położenia nacisku na prowadzonych w Europie badaniach na „praktyczne metody ochrony zdrowia i aktywnego starzenia się”;

24. wzywa państwa członkowskie do skorzystania z finansowania dostępnego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych, europejskiego programu na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych na wsparcie programów samopomocy stowarzyszeń osób w podeszłym wieku, które dzielą się ze sobą nawzajem swoim zaangażowaniem, wiedzą, doświadczeniami i znajomością życia i pomagają osobom potrzebującym, przyczyniając się w ten sposób do aktywnego starzenia się w dobrym zdrowiu i dłuższego samodzielnego życia;

25. przypomina przeprowadzony przez Komisję przegląd budżetu na 2010 r., w którym uznano „wartość dodaną UE” za jedną z podstawowych zasad. nalega, by zasada ta stała się podstawą wszystkich wydatków i by finansowanie ze środków UE, w szczególności w ramach EFS, nie było wykorzystywane na subsydiowanie rozwiązań krajowych, lecz na dodatkowe wsparcie programów aktywnego starzenia się w państwach członkowskich;

26. apeluje do Komisji i państw członkowskich o lepsze ukierunkowanie środków na aktywne starzenie się wraz z bardziej efektywnym ich wykorzystaniem; ponadto stanowczo wzywa Komisję do zbadania możliwości i wartości dodanej nowego europejskiego instrumentu finansowego w celu rozwiązania problemu reintegracji zwolnionych pracowników w średnim wieku;

27. wzywa Komisję Europejską i państwa członkowskie do gromadzenia przekrojowych i wiarygodnych danych, które pozwolą ocenić skuteczność finansowania pracowników w podeszłym wieku ze środków EFS;

28. wzywa Komisję do rozważenia możliwości wdrożenia nowego europejskiego instrumentu finansowego gwarantującego minimalne wynagrodzenie wszystkim obywatelom europejskim znajdującym się poniżej progu ubóstwa oraz do oceny jego wartości dodanej;

29. zaleca państwom członkowskim opracowanie i wdrożenie publicznych rozwiązań politycznych i programów, które będą nie tylko poprawiać zdrowie fizyczne, ale także wspierać zdrowie psychiczne i więzi społeczne;

30. uważa za niezbędne wspieranie osób starszych w samodzielnym i aktywnym życiu tak długo, jak to możliwe, zgodnie z art. 25 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej, rozwijając i utrzymując publiczne usługi wspierające i opiekuńcze ukierunkowane na człowieka i wynikające z zapotrzebowania oraz poprawiając powiązanie między tymi usługami; dlatego wzywa państwa członkowskie do zapewnienia dostępu do opieki zdrowotnej, na którą pacjenta stać i w której ramach nie jest on dyskryminowany, oraz do priorytetowego traktowania działań prewencyjnych w polityce ochrony zdrowia; dlatego wzywa Komisję Europejską do wdrożenia pakietu inwestycji społecznych i priorytetowego traktowania starzenia się w dobrym zdrowiu oraz uwzględniania zasadności i jakości opieki długoterminowej w debacie politycznej oraz do przeanalizowania tego, czy ludzi w podeszłym wieku stać na opiekę zdrowotną, zebrania danych na temat kolejek w ośrodkach opieki zdrowotnej we wszystkich państwach UE oraz do zaproponowania wytycznych w sprawie maksymalnego czasu oczekiwania; uważa za niezbędne wspieranie osobistej odpowiedzialności każdego człowieka za własne zdrowie przez znaczące upowszechnienie informacji o ochronie zdrowia i krajowe kampanie motywacyjne, a także zachęcanie do współpracy w zakresie zagadnień ochrony zdrowia, tak by ludzie w podeszłym wieku wiedzieli, jak dbać o swoje zdrowie; przypomina, że powinniśmy poświęcić więcej uwagi na innowacyjne rozwiązania technologiczne i narzędzia; wreszcie dla osiągnięcia tego celu uznaje znaczenie skutecznego upowszechniania informacji dotyczących dostępnych lokalnie usług i uprawnień;

31. wzywa Komisję do zastosowania się do konkluzji zawartych we wspólnym sprawozdaniu w sprawie odpowiedniej ochrony socjalnej osób potrzebujących opieki długoterminowej w starzejącym się społeczeństwie i do bezwzględnego przedstawienia konkretnych propozycji;

Środa, 9 września 2015 r.

32. uważa, że należy priorytetowo traktować integrację osób starszych w ich rodzinach i sugeruje Komisji zbadanie potencjału oferowanego przez rodzinne przedsiębiorstwa oraz odpowiedniej pracy w zakresie opieki nad osobami starszymi;

33. wskazuje, że wydajniejszy transport publiczny jest jednym z głównych priorytetów dla osób w podeszłym wieku w tworzeniu przyjaznego im środowiska ⁽¹⁾, wspieraniu samodzielnego życia i dostępie do podstawowych usług; apeluje do Komisji i państw członkowskich o poprawę dostępności i interoperacyjności systemów transportowych;

34. z zadowoleniem przyjmuje opracowanie Komisji zatytułowane „Rozwój srebrnej gospodarki w Europie” oraz ponownie zwraca uwagę na potrzebę rozwoju „srebrnej gospodarki”, który zaspokaja potrzeby starzejącej się populacji na podstawie możliwości gospodarczych powstających za sprawą wydatków publicznych i konsumenckich związanych ze starzeniem się społeczeństwa, a także z pewnymi produktami, usługami, innowacyjnymi rozwiązaniami i potrzebami, dzięki którym pojawiają się nowe miejsca pracy i wzrost gospodarczy, przy uwzględnieniu potrzeb najbardziej narażonych grup społeczno-gospodarczych;

35. stwierdza, że jednostronne odmłodzenie kadr, nie prowadzi do większej innowacyjności, lecz do marnotrawstwa doświadczeń, wiedzy i umiejętności;

36. jest zdania, że osoby starsze powinny być pełnoprawną częścią społeczeństwa, a ich udział w życiu codziennym, w tym w życiu publicznym, należy wspierać; uważa ponadto, że należy zachęcać do aktywnego dialogu i wymiany doświadczeń między ludźmi młodymi i starszymi; podkreśla rolę projektów międzypokoleniowych w tym zakresie; ponadto popiera prawo osób w podeszłym wieku do prowadzenia godnego i niezależnego życia, zgodnie z art. 25 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej; jest także zdania, że należy zadbać o aktywny polityczny udział przedstawicieli interesów młodszego i starszego pokolenia na każdym poziomie UE, tam gdzie podejmowane działania mogą dotyczyć interesów międzypokoleniowych;

37. podkreśla, że ważną misją społeczną jest również przekazywanie przez osoby starsze wartości, doświadczeń i wskazywanie punktów odniesienia, jak radzić sobie w życiu społecznym.

38. wzywa Komisję, Radę i państwa członkowskie do przyjęcia przychylnego podejścia podczas prac stałej grupy roboczej ONZ ds. starzenia się, tak by obywatele w podeszłym wieku mogli w pełni korzystać z przynależnych im praw człowieka; zachęca Komisję do ścisłej współpracy z niezależnym ekspertem ONZ ds. praw osób w podeszłym wieku oraz organizacjami reprezentującymi interesy osób starszych w UE;

39. wyraża ubolewanie z powodu faktu, że praca tymczasowa, coraz częstsza praca na czas określony, praca w wymiarze mniejszym niż minimalny i bezrobocie negatywnie wpływają na stabilność kariery zawodowej i zwiększają poczucie niepewności;

40. z zadowoleniem przyjmuje planowane porozumienie UE w sprawie zmian demograficznych jako główny rezultat ER 2012 i Europejskiego partnerstwa na rzecz innowacji sprzyjającej aktywnemu starzeniu się w dobrym zdrowiu; wzywa Komisję do określenia, gdzie w budżecie UE można dokonać oszczędności i poprawić zarządzanie w celu zapewnienia finansowania dla porozumienia, które jest otwartą, wielką i niezależną siecią skupiającą zainteresowane podmioty lokalne i regionalne, zaangażowane w przeciwdziałanie zmianom demograficznym w Europie poprzez promowanie środowiska przyjaznego osobom starszym, w ścisłej współpracy ze Światową Organizacją Zdrowia (WHO);

41. wzywa Komisję do przyjęcia strategii UE w sprawie przemian demograficznych w celu skoordynowania działań UE w różnych obszarach, tak by zadbać o synergię i w pełni ją wykorzystać dla dobra obywateli Europy, gospodarki i na rzecz tworzenia miejsc pracy w Europie, jak również by chronić prawa człowieka osób w podeszłym wieku w ramach wszystkich strategii politycznych UE;

⁽¹⁾ Komisja Europejska (2012 r.). Specjalny Eurobarometr nr 378 dotyczący aktywnego starzenia się.

Środa, 9 września 2015 r.

42. wyraża przekonanie, że na szczeblu europejskim nie podchodzi się odpowiednio do wyzwań demograficznych i w związku z tym wzywa następną prezydencję Rady UE do przywrócenia tej kwestii na porządek obrad UE i do pracy nad stanowczymi odpowiedziami politycznymi;
43. podkreśla, że nie wolno powoływać się na przemiany demograficzne jako na uzasadnienie ograniczenia praw socjalnych i zasiłków;
44. z zadowoleniem przyjmuje zasady przewodnie dotyczące aktywności osób starszych i solidarności międzypokoleniowej, wspólnie uzgodnione przez Komitet Ochrony Socjalnej i Komitet Zatrudnienia; wyraża zadowolenie w szczególności z roli Komitetu Ochrony Socjalnej w umożliwieniu bezpośredniej wymiany doświadczeń między państwami członkowskimi, w tym w zakresie opieki długoterminowej i emerytur;
45. z zadowoleniem przyjmuje wskaźnik aktywnego starzenia się, który ma na celu uwzględnienie niewykorzystanego potencjału osób starszych do bardziej aktywnego udziału w pracy i życiu społecznym oraz do samodzielnego życia, wraz z trwającym projektem następczym prowadzonym przez Komisję we współpracy z Europejską Komisją Gospodarczą ONZ; zachęca państwa członkowskie do wyznaczania na podstawie wskaźnika aktywnego starzenia się celów, które należy osiągać dzięki spójnej strategii na rzecz aktywności w starszym wieku, oraz do monitorowania postępu w realizacji tych celów;
46. przypomina, że promowanie środowiska przyjaznego osobom starszym to istotne narzędzie wspierania starszych pracowników i osób poszukujących pracy oraz promowania społeczeństw integracyjnych, które oferują wszystkim równe szanse; z zadowoleniem przyjmuje w związku z tym projekt wspólnie zarządzany przez Komisję i WHO, mający na celu dostosowanie globalnego przewodnika WHO po miastach przyjaznych osobom starszym do kontekstu europejskiego;
47. wyraża przekonanie, że konwencja ONZ na rzecz ochrony praw osób w podeszłym wieku poprawi ich standard życia, zapewniając im równy dostęp do praw politycznych, gospodarczych, kulturalnych i w zakresie ochrony zdrowia, jak również stanowiłaby platformę kształtującą nowe podejście do zjawiska starzenia się społeczeństwa w skali globalnej;
48. zachęca Komisję, by — korzystając ze stworzonych przez partnerstwo WeDO europejskich ram jakościowych dotyczących usług opieki długoterminowej — przyjęła plan działania w sprawie złego traktowania osób w podeszłym wieku, w którym poruszona zostanie kwestia praw osób starszych potrzebujących opieki i pomocy;
49. ubolewa z powodu tego, że Komisja nie zajęła się jeszcze nierównym traktowaniem ze względu na wiek we wdrażaniu Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych (UNCPRD) i strategii na rzecz osób niepełnosprawnych; w związku z tym wzywa Komisję do poszerzania wiedzy na temat praw niepełnosprawnych osób starszych i dyskryminacji, z jaką się borykają, do rozwiązania tego problemu oraz do zapewnienia, że konwencja UNCPRD będzie tak samo stosowana do osób w podeszłym wieku;
50. wzywa Komisję do przyjęcia długo oczekiwanego europejskiego aktu w sprawie dostępności, by zadbać o dostęp osób w podeszłym wieku do transportu, mieszkalnictwa oraz produktów i usług opartych na technologiach informacyjno-komunikacyjnych (ICT), w tym tych oferowanych w ramach „srebrnej gospodarki”;
51. wzywa Komisję do wydania zaleceń dla poszczególnych państw członkowskich w zakresie zasadności oraz zrównoważonego i sprawiedliwego charakteru reform gospodarczych w dziedzinie zatrudnienia, emerytur, integracji społecznej i usług opieki długoterminowej w ramach semestru europejskiego. Wzywa Komisję do przeprowadzenia skuteczniejszej oceny społecznych skutków reform gospodarczych, a w szczególności w kontekście starzenia się społeczeństwa;
52. podkreśla znaczenie wolontariatu, który nie jest oczywistym wyborem i w którym dlatego należy w większym stopniu uwzględniać jego społeczną wartość dodaną, gdyż promuje międzykulturową edukację i solidarność międzypokoleniową, wspiera aktywne starzenie się i aktywność obywatelską przez całe życie i umożliwia osobom starszym angażowanie się w życie społeczne, a tym samym poprawę jakości ich życia, dobre samopoczucie i ogólny stan zdrowia; zachęca do przyjmowania bardziej elastycznego i integracyjnego podejścia do udziału w wolontariatach; w tym kontekście wyraża ubolewanie z powodu zakończenia działań programu Grundtvig, w ramach którego wspierano

Środa, 9 września 2015 r.

wolontariat wśród osób w podeszłym wieku; przypomina o znaczeniu europejskich i międzynarodowych sieci stowarzyszeń oraz podmiotów publicznych i prywatnych, których celem jest promowanie integracji osób starszych i które powinny otrzymywać szczególne wsparcie oraz wzywa Komisję, by uznała wartość skutecznych programów realizowane wcześniej w UE, łączących aktywność obywatelską z wymianami osób w całej UE, w tym osób w podeszłym wieku;

53. podkreśla, że celem sprawiedliwej pokoleniowo strategii politycznej winno być stworzenie narzędzi umożliwiających otwarty i szczerzy dialog pokoleniowy, który umożliwi korzystne dla obu stron rozwiązania; wzywa Komisję i państwa członkowskie do intensywnej pracy nad takimi narzędziami, by zapewnić solidarność międzypokoleniową;

54. podkreśla znaczenie przedsiębiorstw społecznych, które świadczą usługi na rzecz osób w podeszłym wieku, dbają o ich zdrowie i uczestnictwo w życiu społecznym;

55. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz państwom członkowskim.
